

Wet cliëntenrechten: meer regie versus verkwanseling medische gegevens

3 oktober 2016

Met één druk op de knop vanuit huis het eigen medisch dossier inzien. Dat is waar het volgens de NOS kort door de bocht om gaat. Voorstanders vinden het idee van meer eigen regie voor de patiënt goed. Nu moet men eerst nog toestemming vragen via een huisarts of behandelend arts en krijgt men meestal een papieren uitdraai. Tegenstanders vrezen dat vooral het bedrijfsleven zal profiteren door meer grip op patiëntendata - bijvoorbeeld zorgverzekeraars - en dat het beroepsgeheim wordt uitgehold.

Arts valt weg als beschermingsmechanisme

SP-senator Arda Gerkens vreest dat de arts wegvalt als beschermingsmechanisme wanneer mensen direct hun medisch dossier kunnen inzien. Staan medische gegevens op de eigen pc of smartphone, dan geldt het beroepsgeheim van de arts niet meer en kunnen bedrijven mensen overhalen de medische gegevens met hen te delen, bijvoorbeeld via apps met commerciële oogmerken.

Chantal de Vos-van het Zandt, huisarts en bestuurslid van de Vereniging van Praktijkhoudende huisartsen, is eveneens kritisch. "Wat er met een medisch dossier gebeurt kan ik nooit meer garanderen, dat is out of my hands," zo wordt zij geciteerd.

Van huis uit toegang tot dossier

VVD-senator Jan Anthonie Bruijn is daarentegen positief: "Hartstikke goed als je thuis gewoon van achter je computer rustig in je dossier kunt kijken om te kijken of de arts je goed begrepen heeft, toen je er was om te kijken of er geen foutjes ingeslopen zijn."

De Nederlandse patiëntenfederatie is blij met de wet, omdat deze meer zelfbeschikkingsrecht aan de patiënt geeft. Jan Marc Verlinden, directeur van een bedrijf dat zorgtechnologie ontwikkelt, hoopt inderdaad dat mensen hun medische dossier straks gaan uploaden via allerlei apps en clouds. Hij heeft zelf zo'n cloudtoepassing ontwikkeld.

Medische gegevens voor maatwerkzorg

Medische patiëntgegevens kunnen helpen bij het ontwikkelen van maatwerkzorg en daarmee een gezonder leven, aldus de ondernemer. "Op dit moment moet je eerst een contract met het ziekenhuis afsluiten om aan bepaalde informatie te komen. En dan ook met de losse ziekenhuizen en dan óók nog aan de patiënt dat moeten vragen. Terwijl als alles al direct bij de patiënt aanwezig is, dan hebben we maar met één partij een contract af te sluiten."

Verlinden staat allerm minst alleen. Ook bedrijven zoals Google (bedoeld wordt waarschijnlijk de Britse AI-dochter Deepmind), Microsoft (dat bezig is met een initiatief om kanker beter te bestrijden) en Philips zijn een paar namen die hij noemt van bedrijven die ook bezig zijn met platforms die op basis van medische gegevens betere zorgtoepassingen willen ontwikkelen.

Philips stelt in een schriftelijke reactie: "Wij zijn voor deze wet omdat die de gangbare praktijk

wettelijk vastlegt: iedereen weet dan waar hij of zij aan toe is. Het is daarbij van groot belang dat er aandacht wordt geschonken en kritisch wordt gekeken naar de aspecten van privacy en de manier waarop al deze informatie toegankelijk is."

Privacyverlies

De SP (ook PVV en GroenLinks tonen zich kritisch) is bezorgd over het verlies van privacy wanneer initiatieven zoals van Verlinden gebruik kunnen maken van medische gegevens die dankzij de nieuwe wet vrijkomen. De VVD stelt niet te geloven dat patiënten hun medische gegevens zomaar met iedereen gaan delen. Senator Bruijn: "Mensen weten heel goed dat dit gevoelige gegevens zijn. Als mensen dat uiteindelijk willen doen, dan staat het ze vrij."